

Dialogsessie MIRT- verkenning & MIRT- onderzoek

Voortgang

Erwin van Dijk en Bjorn Hondelink

27 maart 2024

Vandaag: vervolg op eerdere Statenbrieven en informatiesessies

- 20 maart 2024 **SB** voortgang MIRT-verkenning OV en Wonen + MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg
- 1 november 2023 **Informatiesessie** programma U Ned (o.a. MIRT-verkenning en MIRT-onderzoek)
- 24 oktober 2023 **SB** Inzet BO MIRT 2023 + stand van zaken U Ned
- 17 mei 2023 **Informatiesessie** MIRT-verkenning concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (*plan van aanpak*)
- 11 april 2023 **SB** MIRT-verkenning concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (*plan van aanpak*)

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgang MIRT-verkenning OV en Wonen en MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg	TELEFOONNUMMER	+31646994717
		E-MAILADRES	bjorn.hondelink@provincie-utrecht.nl
DATEM	12-03-2024	DOMEINOPGAVE	MOB
DOCUMENTNUMMER	UTSP-550638931-803	TEAM	ET2/EOV
VAN	Bjorn Hondelink / Erwin van Dijk	PORTEFEULLEHOUDER	Van Schie / Van Essen
BILLAGES			

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

In deze brief informeren we u over de tussenresultaten van twee onderzoeken uit het Rijk-regio samenwerkingsprogramma U Ned: de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) verkenning OV en Wonen en het MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg. Eind 2023 bent u voor het laatst geïnformeerd over deze onderzoeken.

Inleiding:

Momenteel werken wij samen met het Rijk en betrokken gemeente binnen het samenwerkingsverband U Ned aan de MIRT-verkenning OV en Wonen in de regio Utrecht (hierna: MIRT-verkenning) en het MIRT-onderzoek A12-zone in samenhang met Rijnenburg (hierna: MIRT-onderzoek). Onze partners binnen U Ned zijn de U10-gemeenten, gemeenten in de regio Amersfoort, ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), Rijkswaterstaat, ProRail en NS.

In de MIRT-verkenning en het MIRT-onderzoek geven we uitvoering aan de afspraken die met het Rijk gemaakt zijn tijdens het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) op 11 november 2022 (zie [PS2022MM88](#) en [PS2022MM109](#)).

De MIRT-verkenning en het MIRT-onderzoek dragen bij aan de opgaven uit het NOVEX Ontwikkelperspectief Utrecht – Amersfoort en aan de doelen van het Rijk-regio programma U Ned. In U Ned wordt samengewerkt aan maatregelen voor de regio's Utrecht en Amersfoort op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. Over het NOVEX Ontwikkelperspectief en de stand van zaken U Ned bent u eerder geïnformeerd ([Statenbrief inzet BO MIRT 2023](#) en [Statenbrief uitkomsten BO MIRT 2023](#)). Een overzicht van de verschillende programmalijnen binnen U Ned is opgenomen in Figuur 1. Meer informatie over U Ned en alle activiteiten is te raadplegen op de [website van U Ned](#).

Samenwerking Rijk-regio in het programma U Ned

PROVINCIE **UTRECHT**

UTRECHT10

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Regio
Amersfoort

ProRail

Grote opgave binnen U Ned

**Gezonde
toekomstbestendige
regio**

165.000 woningen

**110.000
arbeidsplaatsen**

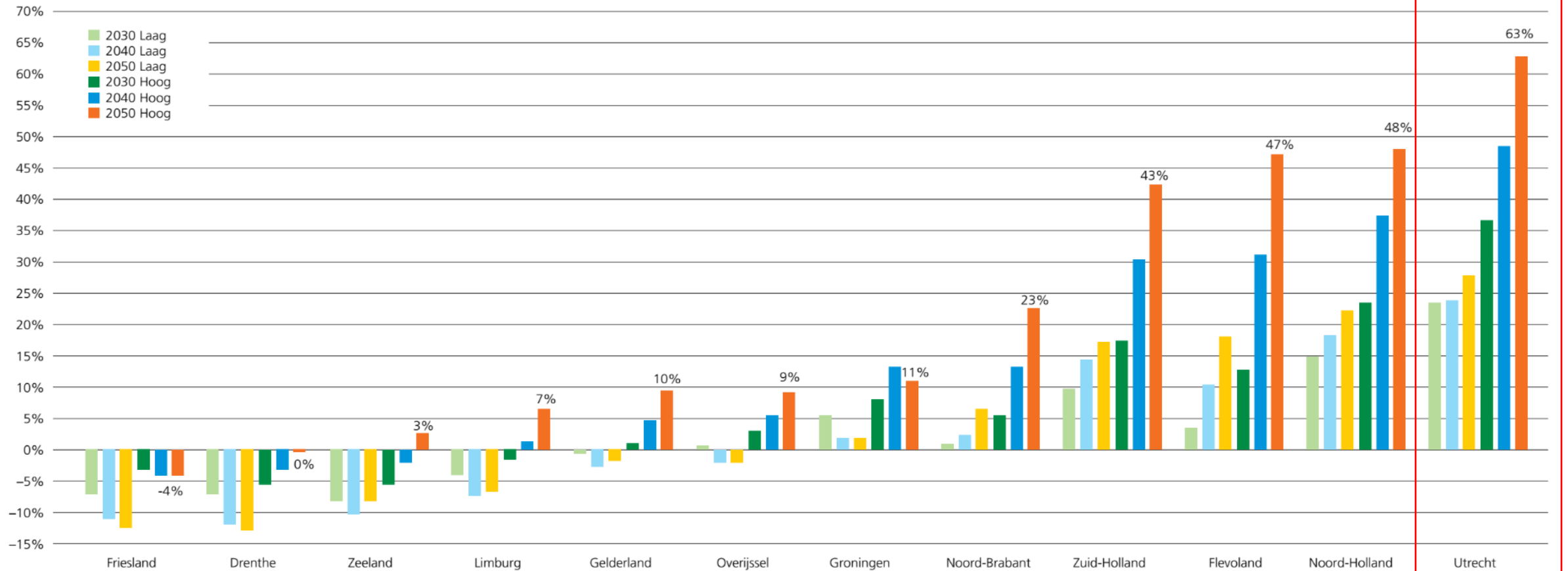

**Duurzaam
bereikbare
regio**

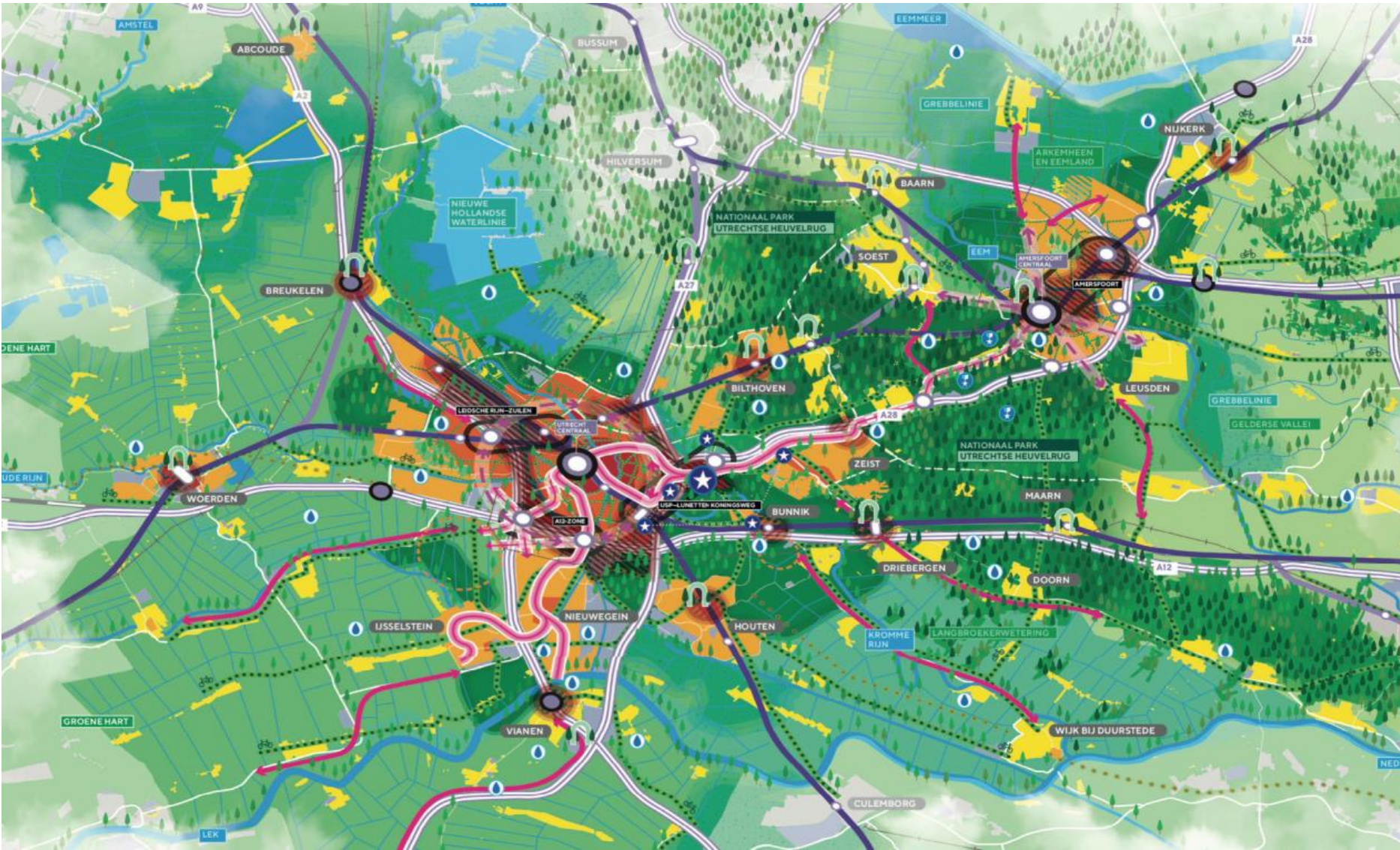
Aantallen zijn inclusief Barneveld en Nijkerk. Betreft de opgaven uit NOVEX ontwikkelperspectief Utrecht Amersfoort

Integrale mobiliteitsanalyse van het Rijk (2021)

Ontwikkeling (%) OV-gebruik per provincie in de toekomstscenario's

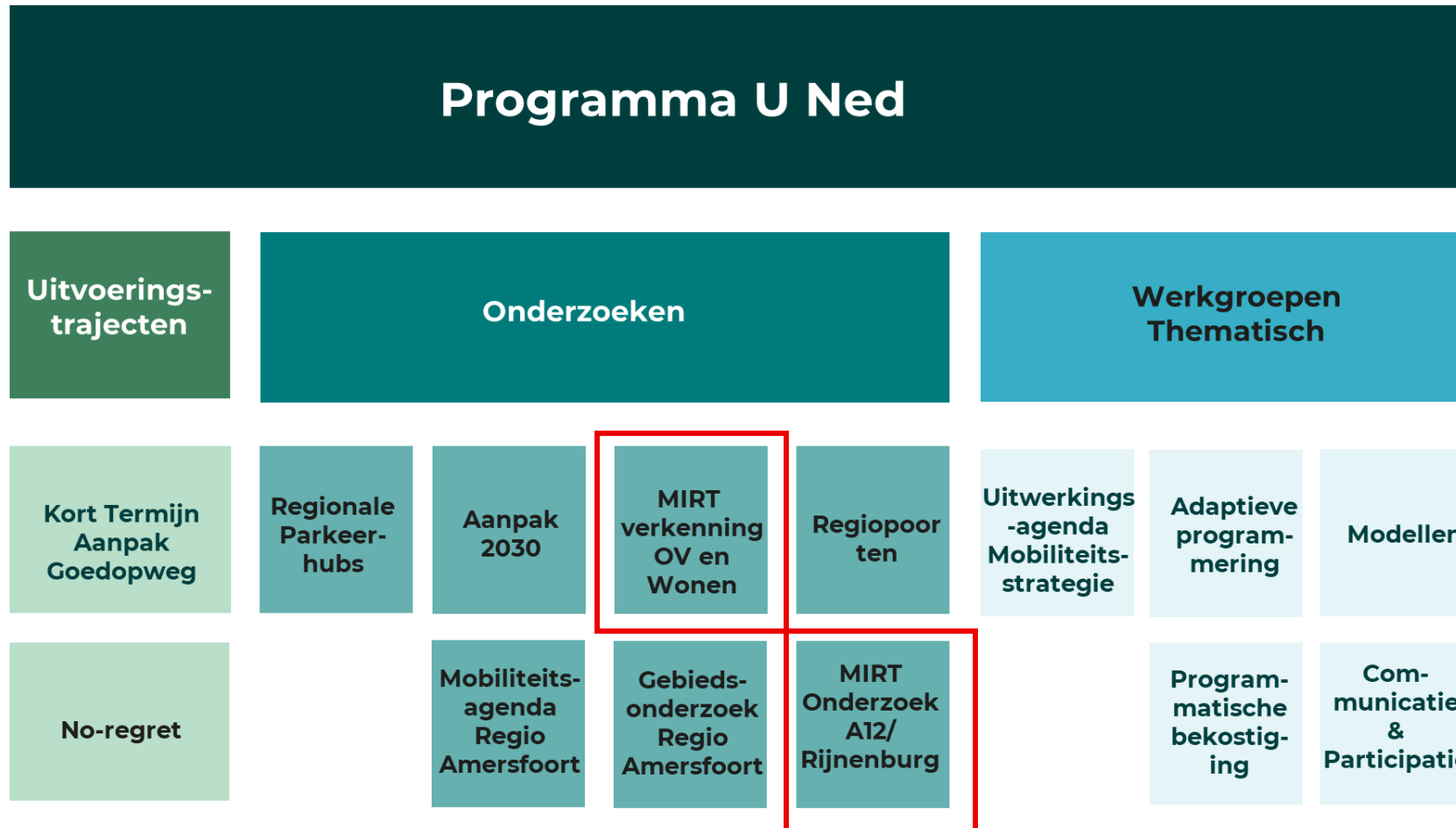
Gezamenlijke stip aan de horizon: NOVEX ontwikkelperspectief Utrecht-Amersfoort

Belangrijke kaders:

Programmaliijnen U Ned

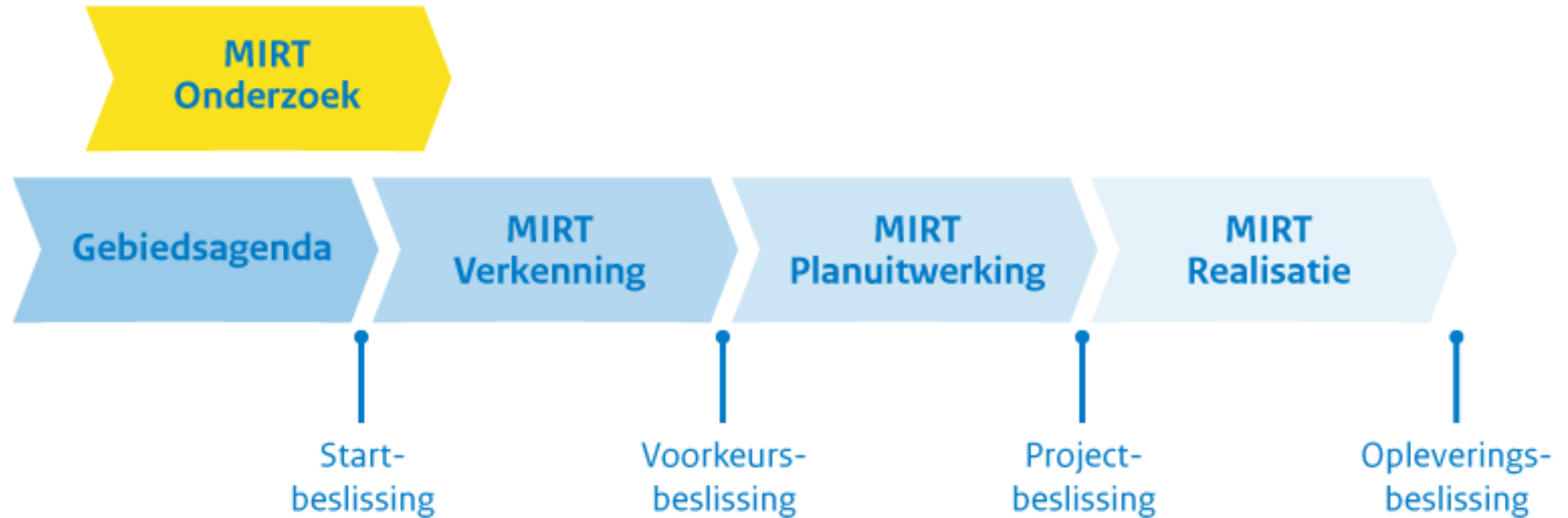

Vandaag focus op MIRT-verkenning en MIRT-onderzoek

Voor meer informatie over het programma U Ned: <https://programma-uned.nl/>

Wat is een MIRT-verkenning en een MIRT-onderzoek?

Figuur 2.1 – Het MIRT-proces

1. MIRT-verkenning

Voortgang

Erwin van Dijk

Vandaag

1. Eindresultaat van een MIRT-verkenning
2. Doelen van MIRT-verkenning OV en Wonen in de regio Utrecht
3. Bouwstenen en alternatieven
4. Eerste beelden bij de effecten
5. Vervolg: voorkeursalternatief en planning
6. Participatie in de maand april

Resultaat: voorkeursbeslissing

- Voorwaarden voor een positieve voorkeursbeslissing zijn:
 - 1. Overeenstemming tussen betrokken partijen**
 - 2. 100% financiering**
 - 3. Bedieningsgarantie OV & dekking exploitatietekort**
 - 4. Volledig verkenningrapport**

Spelregels van het

Meerjarenprogramma
Infrastructuur,
Ruimte en
Transport (MIRT)

Een stap naar een toekomstbestendig OV-netwerk voor stad én regio

Doelen MIRT-verkenning

1. Het voorkomen van overbelasting rond Utrecht Centraal;
2. Het Utrecht Science Park (USP) beter bereikbaar maken per OV;
3. Het beter bereikbaar maken per OV van nieuwe woon- en werklocaties in Utrecht Zuidwest en Nieuwegein in 2030 en verder.

*Toeleidende wegen
(OV, fiets en ander
verkeer)*

Loopstromen

*Capaciteit &
Betrouwbaarheid*

*Hoge dichtheden
i.c.m.
lage parkeernorm*

+ *breed beoordelingskader*

- Utrecht CS is hét centrale knooppunt in Nederland en moet blijven functioneren
- Utrecht Science Park (USP) als één van de belangrijkste economische motoren gaat op slot zonder ingrepen in het OV-systeem
- De Metropoolregio Utrecht groeit met 165.000 woningen tot 2040. Daarbij een groei van 110.000 arbeidsplaatsen
- Een oplossing voor bestaande en toekomstige reizigers, bedrijven en inwoners

Woningbouwopgave & knelpunten

Papendorp - A2 Zone - Leidsche Rijn
10.000 woningen < 2030
0% afhankelijk van schaa sprong OV

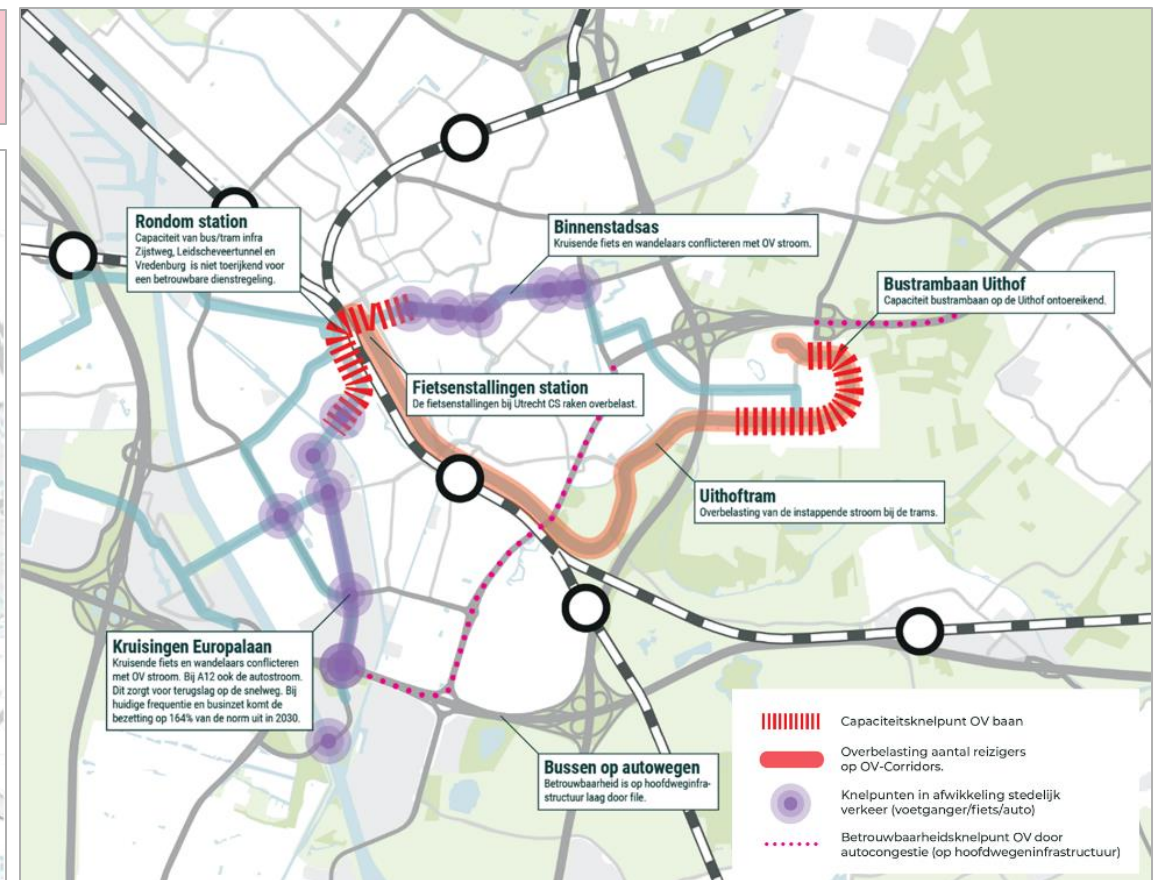
Beurskwartier - Kanaleneiland - MWKZ
17.900 woningen < 2030
45% afhankelijk van schaa sprong OV

Rijnenburg
22.500 - 25.000 woningen > 2035
100% afhankelijk van schaa sprong OV

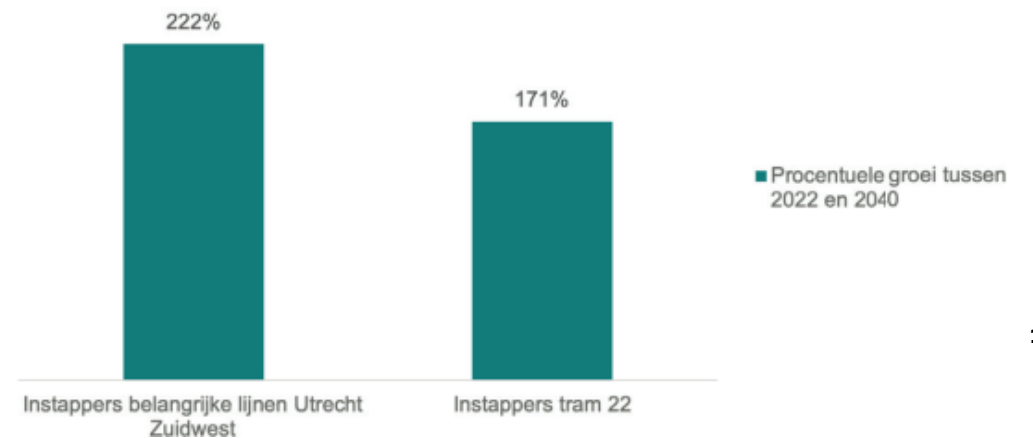
A12 Zone
15.000 - 26.000 woningen > 2030
100% afhankelijk van schaa sprong OV

Nieuwegein City - Rijnhuizen - overig noord
7.000 woningen < 2030
17% afhankelijk van schaa sprong OV

Het exacte aantal woningen kan variëren naarmate de plannen verder worden uitgewerkt en aangepast aan de veranderende omstandigheden en beleidskeuzes

Groei OV instappers 2022 tot 2040

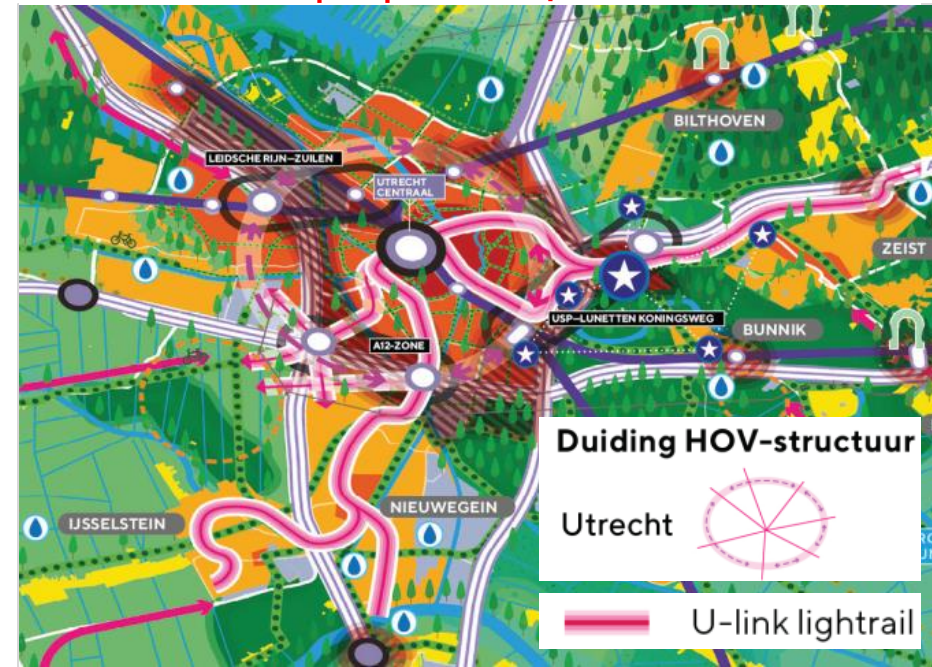

Keuzes in MIRT-verkenning doorslaggevend voor vervolgstappen

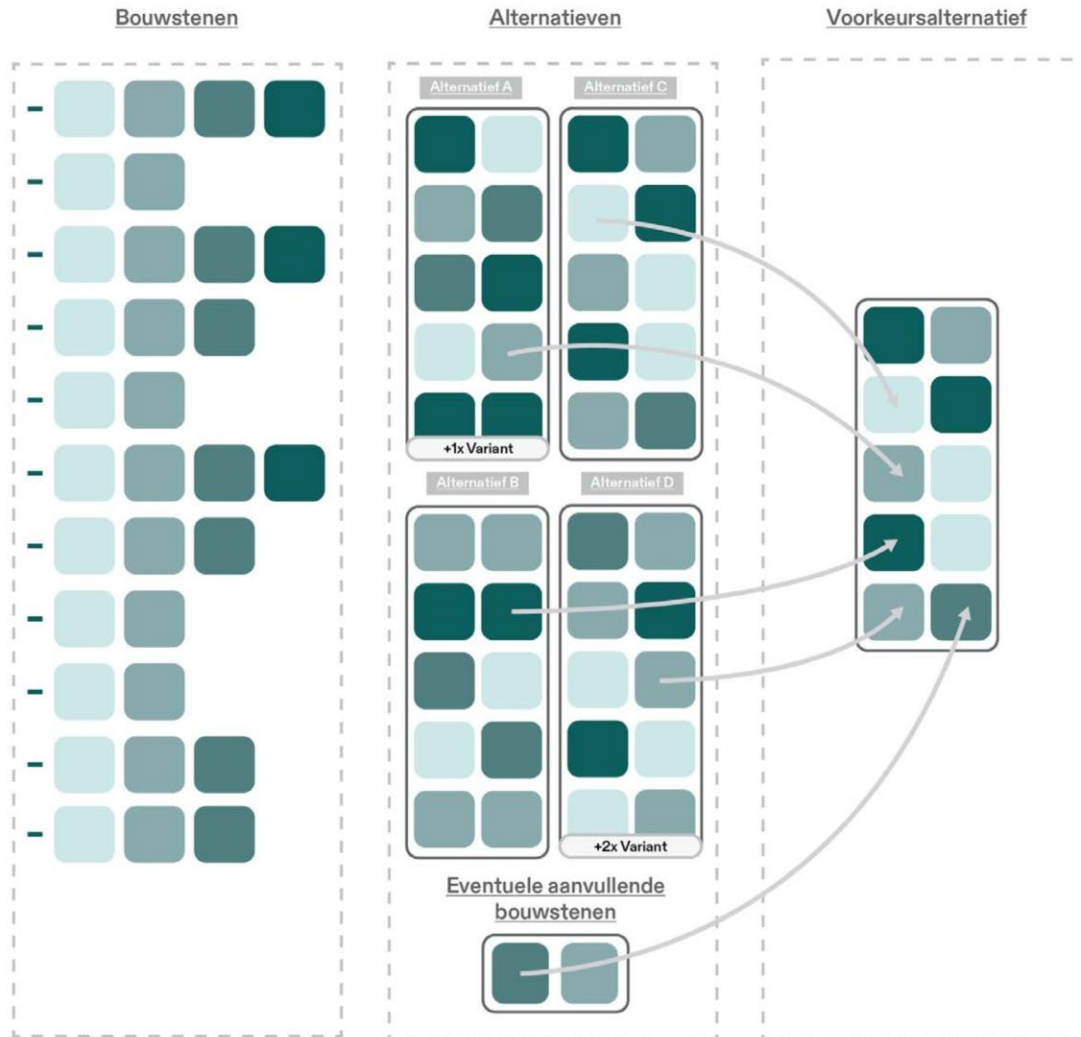
- MIRT-verkenning is de 1^e stap en bepalend voor ontwikkelrichting van de stad en regio (vb vervolgstappen A12-zone en Rijnenburg)
- Toekomstbestendige oplossing van groot belang

NOVEX ontwikkelperspectief 2040 Utrecht-Amersfoort

Van bouwstenen via alternatieven naar een voorkeursalternatief

In alle alternatieven (A t/m D) zitten bouwstenen die onafhankelijk inzetbaar zijn. We kiezen niet voor één alternatief maar voor de beste bouwstenen

Uitdaging:

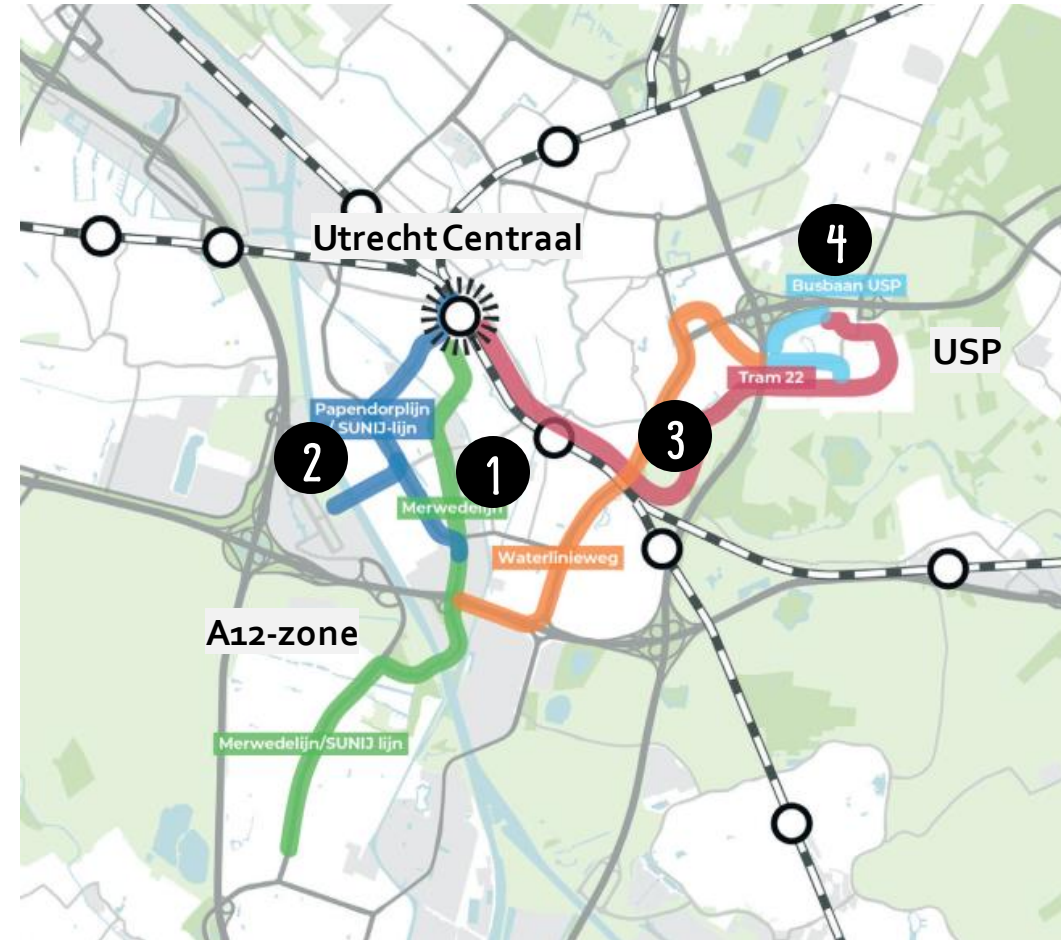
- Bij elkaar brengen van scope (ca 1.5 tot 1.8 miljard euro*) en budget (reservering 1.2 miljard euro**)
- Afspraken over gezamenlijke risicodeling en exploitatie

* exclusief BTW en op P50

** rijksbijdrage inclusief BTW en regiobijdrage exclusief BTW

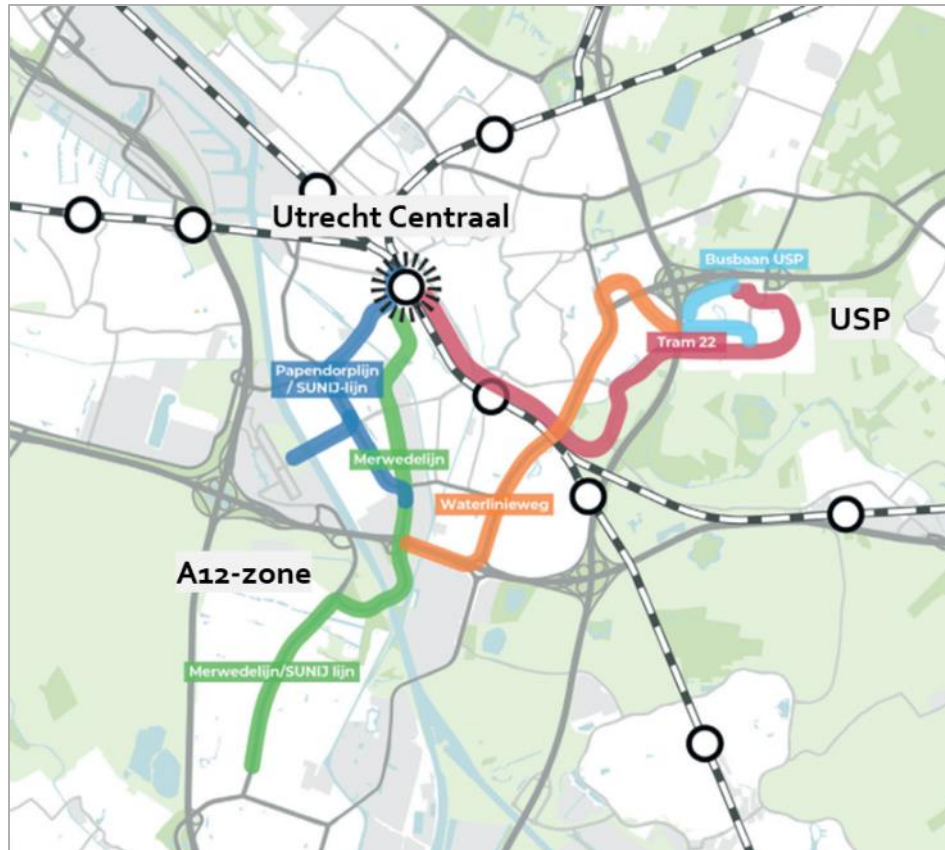
Belangrijke bouwstenen in de MIRT-verkenning (o.b.v. BO MIRT-afspraken 2022)

1. Merwedelijn: oplossing bij Utrecht Centraal, tracé, aantal haltes en lengte van de tunnel
2. Bestaande tramlijn Kanaleneiland: omleggen naar Papendorp of behouden
3. Verbindingen van/naar USP
(Waterlinieweg en Tramlijn 22 USP)
4. Toekomstbestendige OV-oplossing USP
(nieuwe busbaan USP)

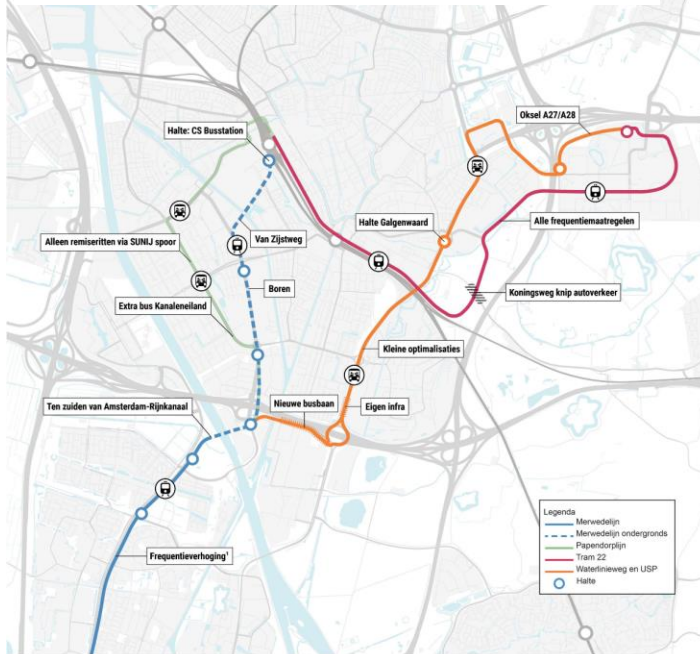

Alternatieven (maatregelpakketten)

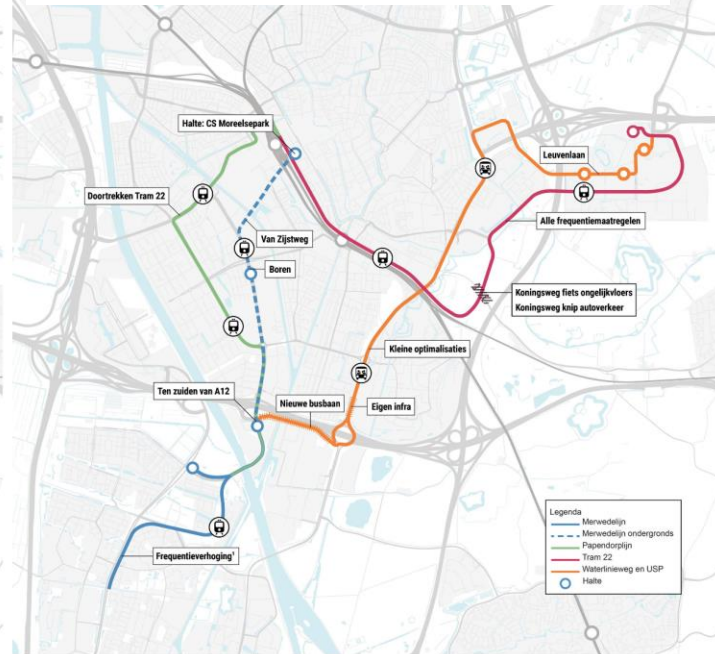
- Bouwstenen zijn op verschillende manieren verwerkt in vier alternatieven

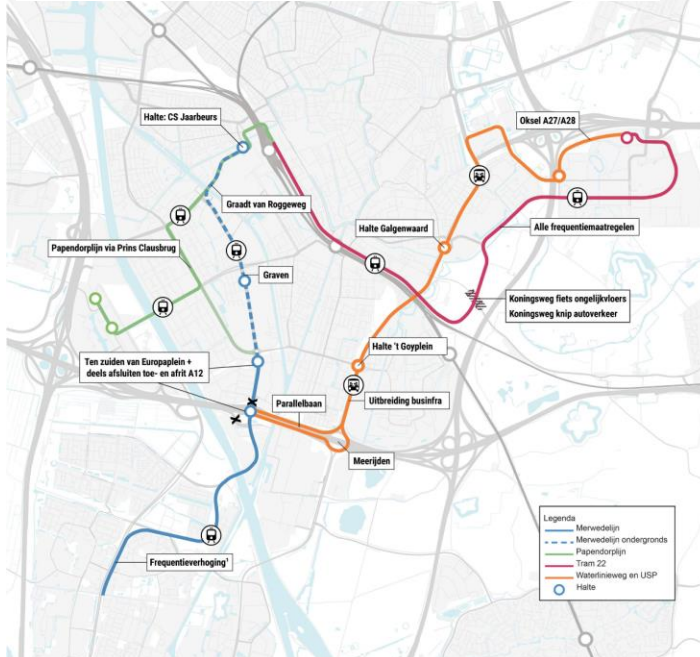
Alternatief A

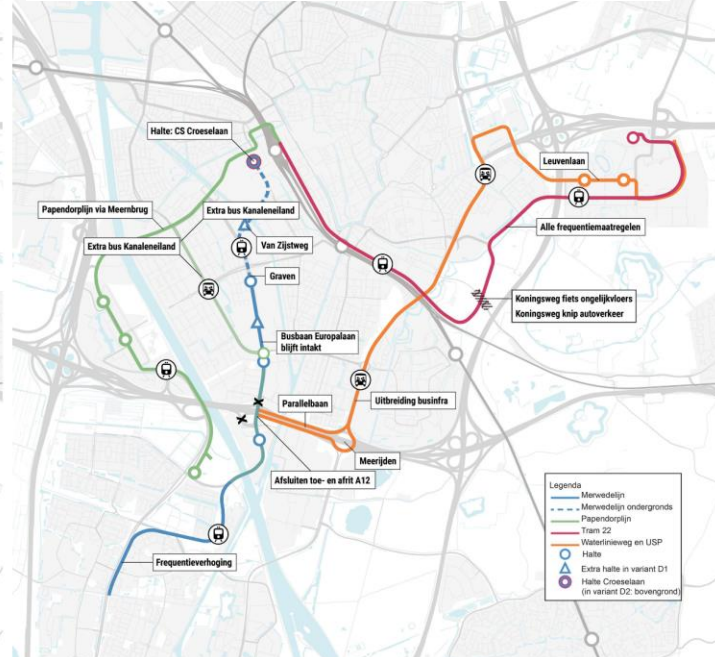
Alternatief B

Alternatief C

Alternatief D

Hoe ver zijn we nu met de MIRT-verkenning?

Ontwerp en haalbaarheid	●●●●
Doelbereik	●●●●
Bereikbaarheid	●●●●
Verkeersveiligheid	●●●●
Klimaat	●●●●
Ruimtelijke kwaliteit	●●●●
Duurzaamheid	●●●●
Water	●●●●
Bodem	●●●●
Lucht	●●●●
Externe veiligheid	●●●●
Kosten	●●●●
Faseerbaarheid en uitvoerbaarheid	●●●●
Inpassing en haalbaarheid	●●●●
Archeologie en cultuurhistorie	●●●●
Ecologie	●●●●
Geluid	●●●●
Trillingen	●●●●
MKBA	●●●●
Toekomstvastheid	●●●●

MIRT-verkenning OV en Wonen regio Utrecht

Tussenbericht

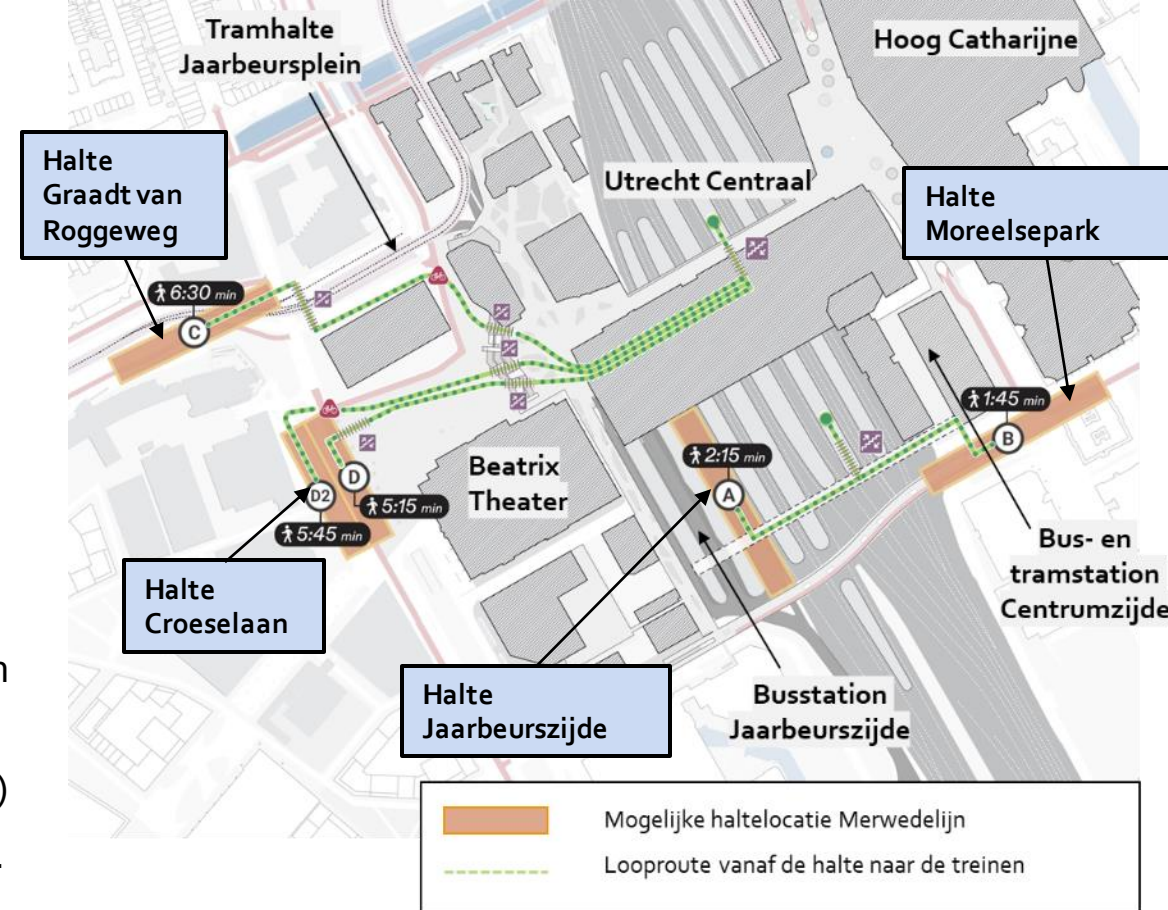

maart 2024

Wat is het beeld dat naar voren komt in de verschillende alternatieven?

1: Merwedelijk Utrecht CS en tracé (1/2)

- Twee haltelocaties bij Utrecht CS (Vredenburg en Smakkelaarskade) afgefallen door complexiteit en beperkte meerwaarde door diepe ligging
- Varianten van de Merwedelijk met een compacte knoop (korte overstap) trekken veel meer reizigers aan dan de huidige tram (4x) en varianten met lange looptijden in het stationsgebied
- Reistijdwinst van 3 tot 8 minuten mogelijk (inclusief kortere overstap)
- Keuze graven of boren hangt samen met keuze in het stationsgebied. Bouwtechniek bepaalt hinder tijdens de bouwfase langs het gehele tracé

Busstation Jaarbeurszijde

Wat is het beeld dat naar voren komt in de verschillende alternatieven?

1: Merwedelijk Utrecht CS en tracé (2/2)

- Aantal haltes heeft invloed op gebruik (2 extra haltes binnen Utrecht = ca 6% minder reizigers)
- Het tracé en haltelocaties hebben invloed op bereikbaarheid van de A12-zone
- Bereikbaarheidseffecten OV in Nieuwegein zijn het sterkst rondom de tramhaltes. Keuzes voor de omgang met huidige bussen zijn bepalend voor deelgebieden op afstand van de tram
- Ondergrondse OV biedt kansen voor toevoegen ruimtelijke kwaliteit, betere oversteekbaarheid (bv Merwedekanaalzone)
- Passage A12 op straatniveau i.c.m. aanpassen van op- en afritten en heeft nadelige effecten op autobereikbaarheid Utrecht-Zuid/A12-zone
- Belangrijke elementen die kosten sterk bepalen: lengte van de tunnel i.c.m. aantal ondergrondse haltes en de complexiteit Utrecht Centraal. *Nader te verdiepen in komende periode*

Wat is het beeld dat naar voren komt in de verschillende alternatieven?

2. Bestaande tramlijn Kanaleneiland: omleggen naar Papendorp of behouden

- Een tram naar Papendorp levert weinig reizigers op en biedt geen snellere route dan de bus
- Behoud huidige SUNIJ als lokale tram (CS-Westraven) levert bijdrage aan behoud van bereikbaarheid Kanaleneiland
- Keuze voor ondergrondse Merwedelijn verbetert de betrouwbaarheid van de busbaan nabij Utrecht CS voor regionale bussen van/naar Papendorp/A2

SUNIJ in Kanaleneiland-Zuid

Busbaan Utrecht CS - Papendorp

Wat is het beeld dat naar voren komt in de verschillende alternatieven?

3a. Verbindingen van/naar USP (Waterlinieweg)

- Ingrijpende aanpassingen Waterlinieweg ingewikkeld door UNESCO-erfgoed
- Extra haltes op Waterlinieweg kunnen veel reizigers aantrekken (vb 3.500 reizigers bij Galgenwaard)

3b. Verbindingen van/naar USP (Tramlijn 22 USP)

- Frequentieverhoging zorgt voor voldoende capaciteit richting USP
- Hogere frequentie Tramlijn 22 heeft impact op omgeving (trilling en geluid)
- Keuzes voor oplossingen bij kruispunten hebben gevolgen voor de fiets en de auto en bereikbaarheid sportvelden

Waterlinieweg

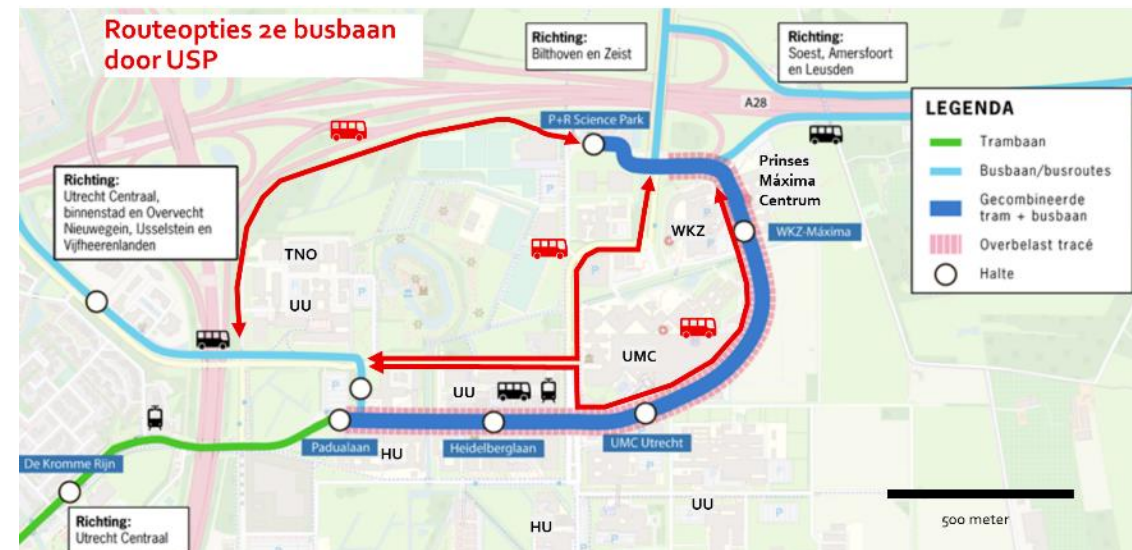

Tramlijn 22

Wat is het beeld dat naar voren komt in de verschillende alternatieven?

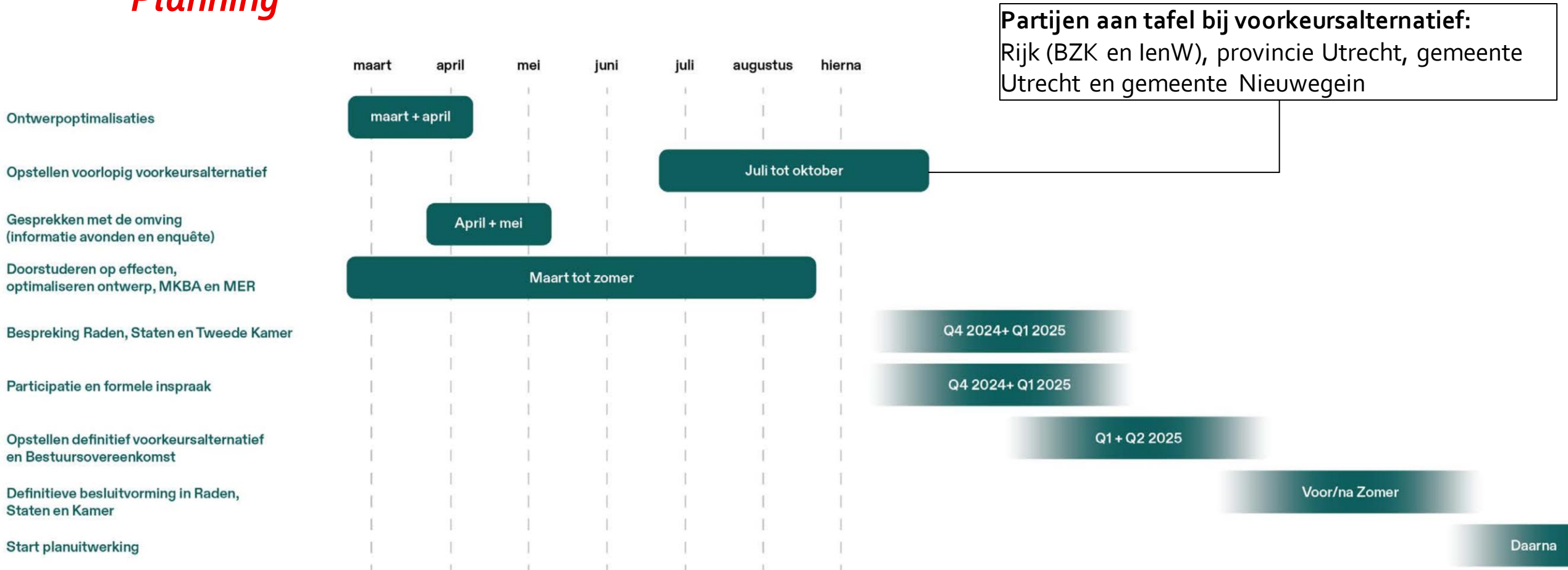
4. Toekomstbestendige OV-oplossing USP (nieuwe busbaan USP)

- Meerdere opties worden nu onderzocht. Langs de snelweg en via de Leuvenlaan
- Loopafstanden van/naar onderwijsinstellingen en ziekenhuizen verschillen fors tussen de alternatieven
- Route via de Leuvenlaan zorgt voor korte loopafstanden. Wel consequenties voor overstekbaarheid

Van maatregelpakketten naar een voorkeursalternatief?

Planning

Partijen aan tafel bij voorkeursalternatief:
 Rijk (BZK en IenW), provincie Utrecht, gemeente Utrecht en gemeente Nieuwegein

In gesprek met reizigers, inwoners en belangstellenden

- In de komende weken informatiebijeenkomsten 3, 9 en 18 april 2024
- Praktische informatie is te vinden op de website van U Ned:
<https://www.programma-uned.nl/ov-en-wonen/>

2. MIRT-onderzoek

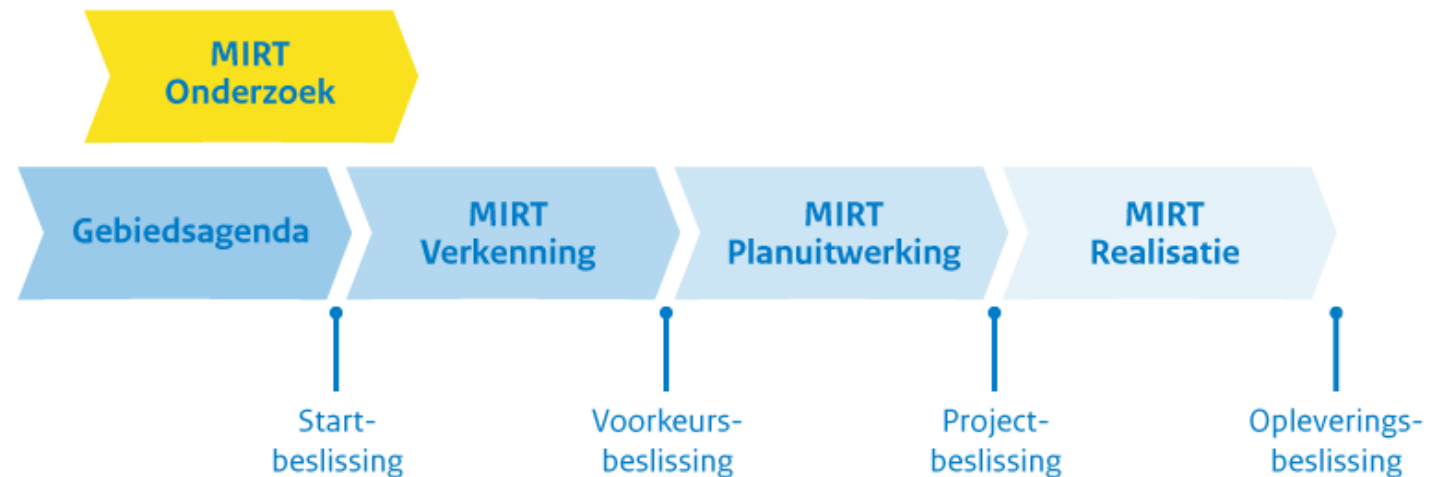
Toelichting op proces

Bjorn Hondelink

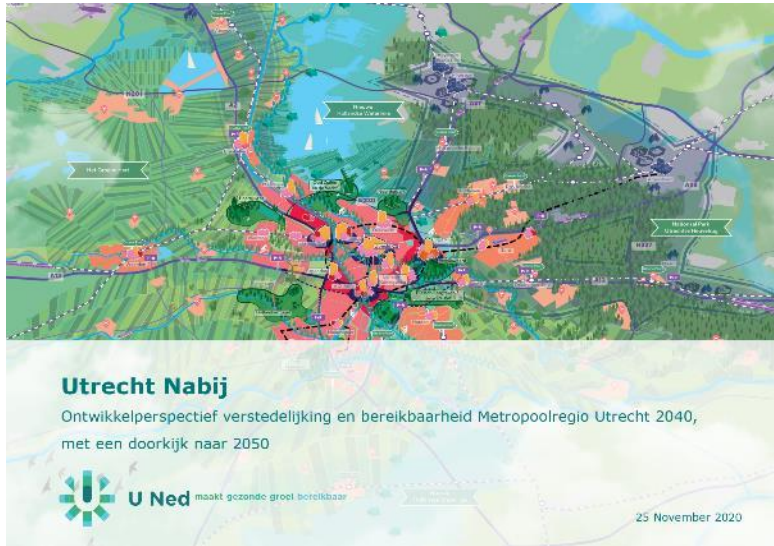
Wat is een MIRT Onderzoek?

- MIRT Onderzoek is onderdeel MIRT Systematiek
- Onderzoek van Rijk en Regio samen
- Besluit om te starten vindt plaats in Bestuurlijk Overleg MIRT
- De vorm van het Onderzoek staat vrij, maar een MIRT onderzoek is niet vrijblijvend
- MIRT Onderzoek kan leiden tot MIRT Verkenning

Figuur 2.1 – Het MIRT-proces

Wat ging er vooraf aan het MIRT Onderzoek

2020

2021

Metropoolpoorten Utrecht Nabij

Gebiedsonderzoeken Metropoolregio Utrecht 2040

Kerndocument
Oktober 2022

2022

Besluit in BO MIRT 2022 om MIRT Onderzoek te starten

- ❖ Rijk en regio spreken af om te starten met een multimodaal MIRT-onderzoek naar de integrale gebiedsontwikkeling van de A12-zone en de doorontwikkeling naar Rijnenburg. Met aandacht voor de benodigde bedrijf verplaatsingen, groenstructuur, de relatie met bodem- en watersysteem/klimaatadaptatie, gezonde leefomgeving, en energienetwerken. Rijk en regio maken binnen de samenwerking van het programma U Ned afspraken over het trekkerschap, en cofinanciering. En kijken met elkaar naar hoe een eventuele uitvoeringsorganisatie voor de gebiedsontwikkeling eruit kan komen te zien.

Inzet vanuit provincie

A12 zone in omgevingsvisie

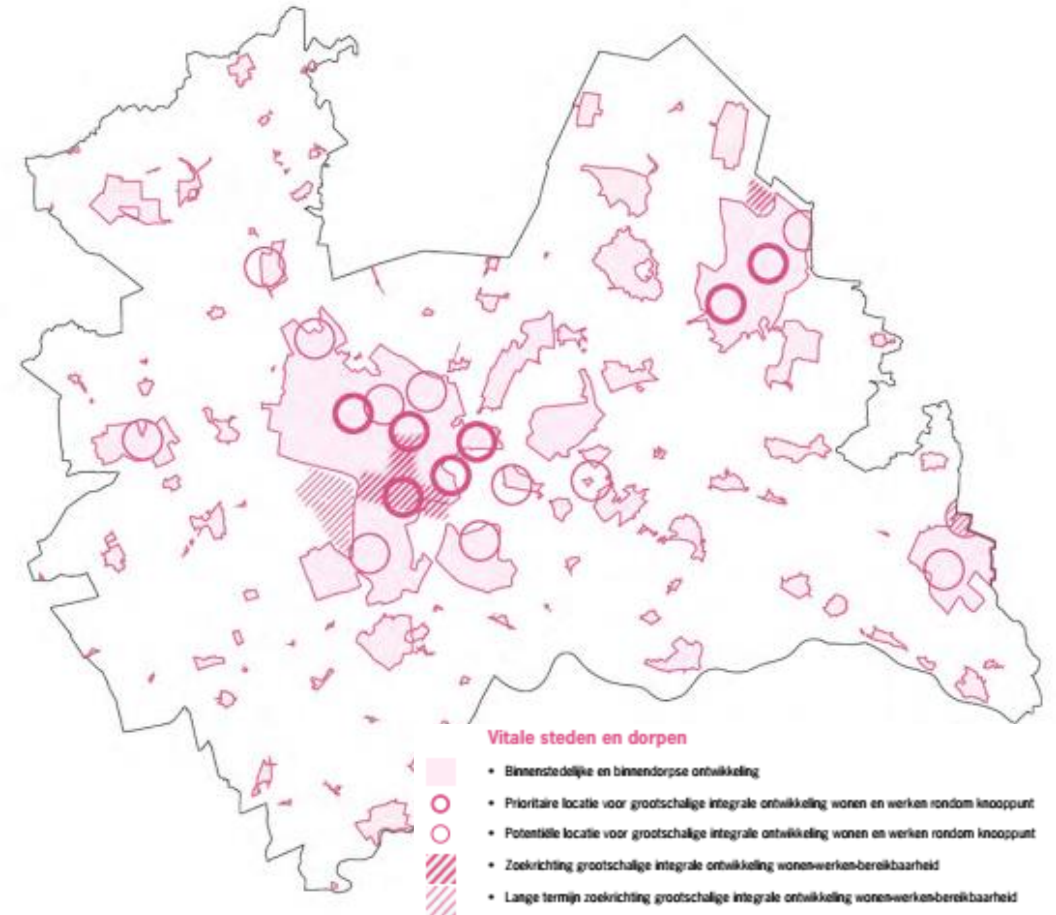
Genoemd als “zoekrichting voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid”

Rijenburg in omgevingsvisie

Rijenburg “**lange termijn** zoekrichting voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid”

Rijenburg in coalitieakkoord

- Permanente energieopwekking en woningbouw conform scenario ‘Klein Rijenburg’ (20.000-25.000 woningen)
- Bijdragen aan versnelling energielandschap en onderzoeken of/hoe de bouw van woningen al voor 2035 kan beginnen in samenhang met de ontwikkeling van de A12-zone
- Voorwaarden bereikbaarheid: energie-infra, fiets- en wegennet, hoogwaardig OV (o.a. Merwedelijn of Papendorplijn)
- Uitgangspunt ‘bodem en water sturend’

Doel en beoogd eindresultaat

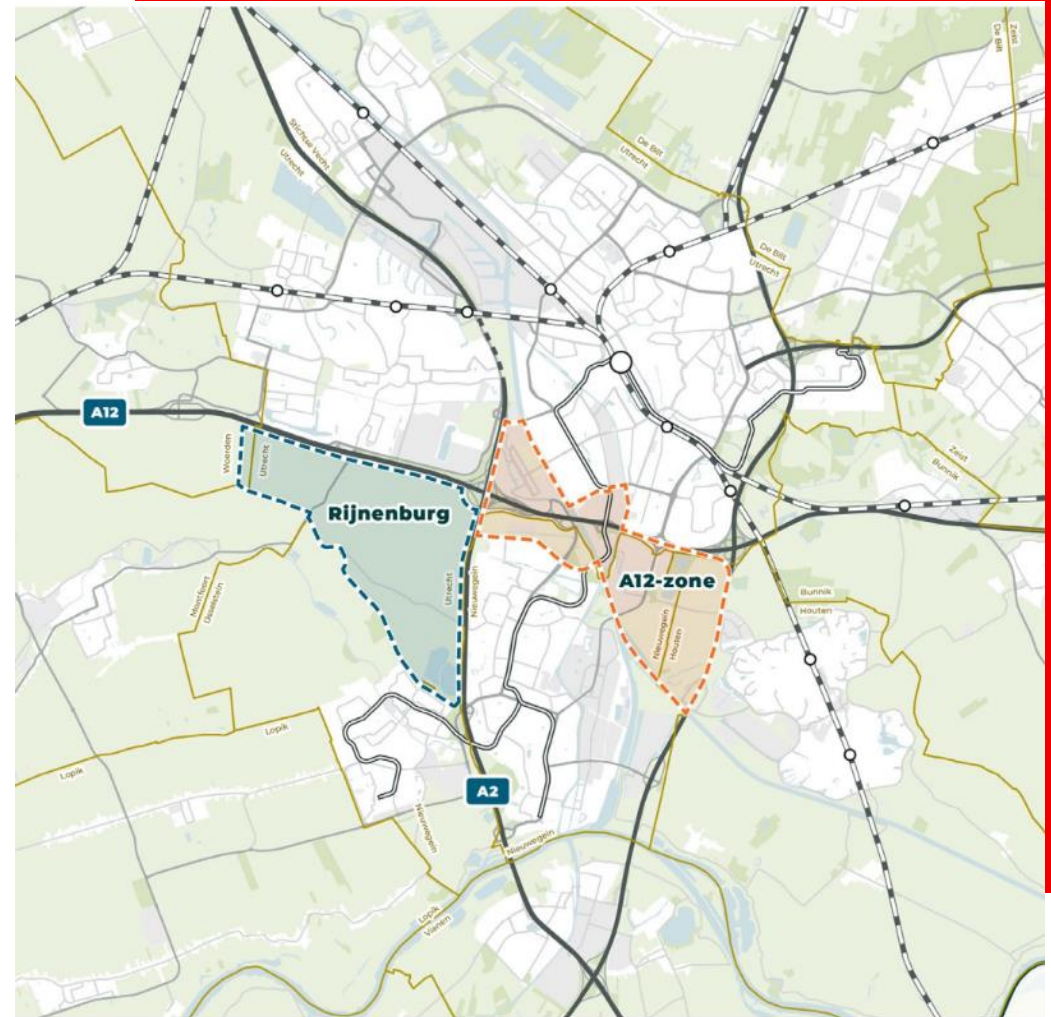
Doel:

Het doel van het MIRT-onderzoek is om de **condities voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de A12-zone en Rijnenburg integraal en in samenhang met de bereikbaarheidsopgave te onderzoeken.**

Daarbij is van belang om in beeld te brengen of de condities, ... , verenigbaar zijn met de bereikbaarheidsopgave in de metropoolregio Utrecht. Ook vindt onderzoek plaats naar de effecten van de ontwikkelingen in het plangebied op de omgeving.

Beoogde resultaat:

Het resultaat van het MIRT-onderzoek is het leveren van **beslisisinformatie**, op basis waarvan rijk en regio **structurerende keuzes** kunnen maken over de **benodigde vervolgstappen** voor de ontwikkeling van de A12-zone en Rijnenburg en de multimodale bereikbaarheid van de gebieden en de regio.

Opgaven/ vragen die aan de orde komen?

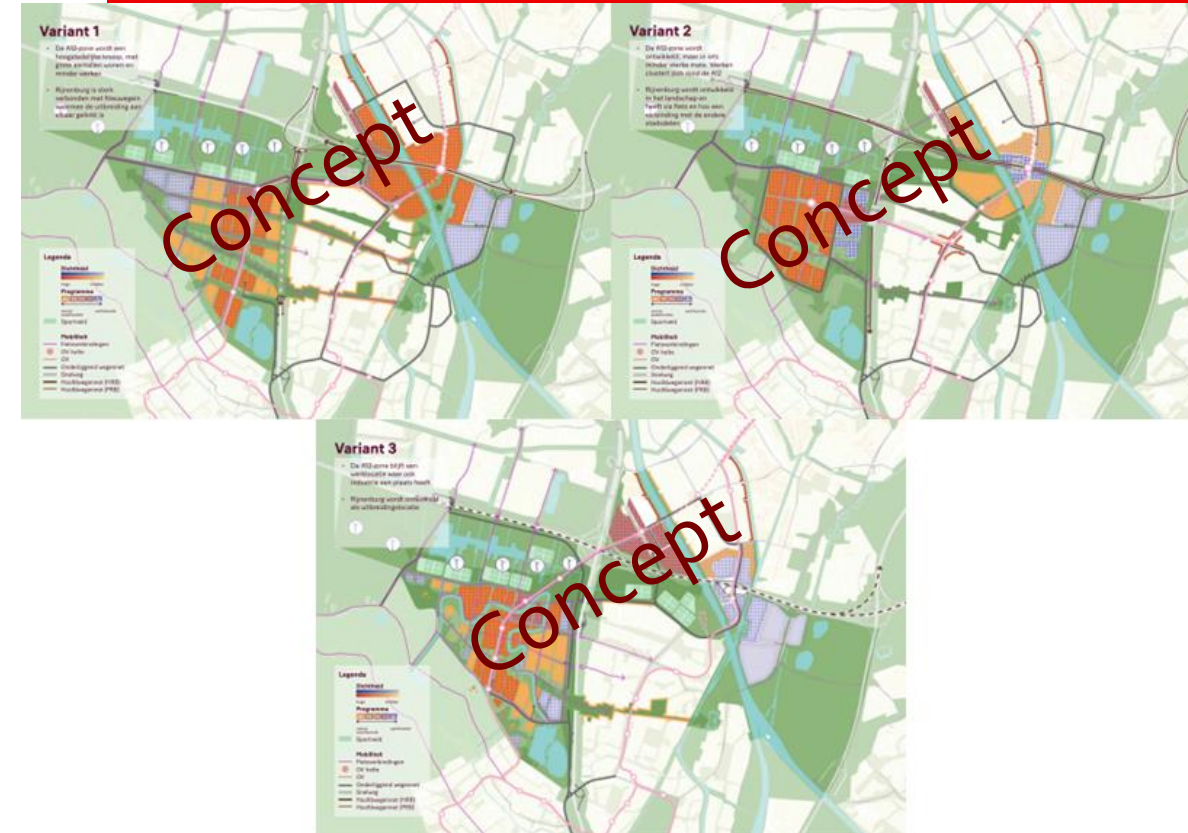
- Hoe en op welke wijze kan er ruimte gerealiseerd worden voor 15.000 woningen tot 26.800 woningen in de A12 zone? (bandbreedte kerndocument Gebiedsonderzoeken)
- Op welke wijze en dichtheden kunnen 25.000 woningen in Rijnenburg gerealiseerd worden?
- Hoe blijft de nationale functie van het hoofdwegennet in stand, welke ingrepen moeten plaatsvinden op de A12 en A2?
- Hoe verhoudt de bereikbaarheid van A12 zone, Utrecht en Nieuwegein zich tot de ontwikkelkansen van de A12 zone?
 - Welke op en afritten kunnen er vervallen, welke moeten in stand blijven?
- Welke OV verbindingen zijn noodzakelijk voor de ontsluitingen van A12 zone en Rijnenburg
- Hoe kan invulling gegeven worden met het principe water en bodem sturend?
- Hoe kan er voldoende waterberging gerealiseerd worden?
- Op welke wijze realiseren we voldoende groen/ recreatieruimte (Groen Groeit Mee)?

Aanpak Onderzoek

Onderzoek in twee fases:

Fase 1 richt zich op besluitvorming in het **BO MIRT 2024** over structurerende keuzes in de ontwikkeling van de A12-zone en Rijnenburg, oplossingsrichtingen voor de bereikbaarheidsopgave, en de bijbehorende investeringsopgave.

Fase 2 bestaat uit een nadere uitwerking van de gemaakte structurerende keuzes en de afronding van het MIRT-onderzoek. Deze fase moet voldoende beslisinformatie opleveren om in het **BO MIRT 2025** investeringsbesluiten te kunnen nemen.

Vragen